

”Jotta nuorilla olisi hyvä olla ja lastensuojelu olisi nuorten näköistä”

**Hämeenlinnassa 27.11.2021 järjestetyn
Nuorten foorumin raportti
nuorten osallistumisesta lastensuojelun
kehittämisen- ja vaikuttamistoimintaan**

Kirjoittaja: Milja Kaijanen

MONNI-hanke ja UP2US-hanke järjestivät syksyn 2021 aikana kolme erilaista Nuorten foorumia. Tämä raportti on koostettu Kanta-Hämeessä 27.11.2021 järjestetystä foorumista, jonka aiheena oli nuorten osallistuminen lastensuojelun kehittämis- ja vaikuttamistoimintaan.

Nuorten foorumit ovat Pesäpuu ry:n Selviytyjät-tiimin kehittämä nuorilta nuorille suunnattu työskentelymalli, joka toimii sekä vertaistukena että vaikuttamisen välineenä. Foorumeiden työskentelytapa on ratkaisu- ja voimavarakeskeinen. Ideana on ottaa nuoret aktiivisesti mukaan kehittämään lastensuojelun käytäntöjä. Kokemustiedolla, yhteisellä jakamisella ja yhteiskunnallisella vaikuttamistyöllä pyritään siihen, että lastensuojelutyössä ja palvelujärjestelmässä ei tulevaisuudessa toistettaisi aiempia virheitä, vaan vahvistettaisiin jo toimivia hyviä käytäntöjä sekä luotaisiin yhdessä uusia. Foorumeita järjestetään vuosittain eri puolella Suomea. Halutessasi voit tutustua muihin Nuorten foorumeiden raportteihin Pesäpuun verkkosivujen materiaalipankista.

Hämeenlinnassa pidettyyn foorumiin osallistui seitsemän 13–25-vuotiasta sijaishuollossa asuvaa tai asunutta nuorta. Nuorten foorumissa tuotettua tietoa hyödynnetään suoraan MONNI-hankkeen ja Pesäpuun tekemässä kehittämistyössä ja sitä välitetään systemaattisesti lastensuojelun työntekijöiden ja päättäjien tietoon.

Päivän kulku

Foorumi alkoi järjestäjien tervetulosanoilla ja päivän ohjelman esittelyllä. Kävimme yhdessä läpi mistä Nuorten foorumissa on kyse, miksi se järjestetään ja mihin sieltä kerättyä tietoa käytetään. Päivän agendan ja ohjelman esittelyn jälkeen sovimme yhteisistä pelisäännöistä, jotta jokaisella olisi turvallinen olo osallistua foorumiin. Tarjolla oli alkuun myös pientä aamupalaa.

Käytännön asioiden läpikäymisen jälkeen jatkettiin yhteiseen tutustumiseen, jossa hyödynnettiin apuna Pesäpuu ry:n Arvot meissä -kortteja. Jokainen sai valita itselleen tärkeän arvon ja esittäytyä sitä kautta muille. Kävimme läpi

esittäytymiskierroksen, jonka aikana jokainen kertoi oman nimensä, ikänsä ja mistä oli tullut foorumiin sekä esitteli valitsemaansa Arvot meissä -kortin.

Tutustumisesta siirryttiin ensimmäiseen työskentelyosuuteen, jonka aiheena oli lastensuojelun kokemusasiantuntijuus. Työskentelyssä nuoret kertoivat kokemuksiaan ja ajatuksiaan siitä, milloin ja missä he ovat saaneet osallistua lastensuojelun kehittämiseen, millainen kokemusasiantuntijatoiminta olisi heidän mielestään kivaa ja mitä he haluaisivat muuttaa lastensuojelussa.

Ensimmäisen työskentelyosuuden jälkeen pidettiin lounastauko, jonka jälkeen osallistujat jakautuivat kahteen ryhmään. Toinen ryhmä osallistui lastensuojeluun liittyvään tutkimushaastatteluun, ja toiset puolestaan jatkoivat työskentelyä päivän teemaan liittyen. Näiden tehtävien jälkeen kokoonnuimme yhteen kahvitauolle.

Nuorten foorumi päättyi yhteiseen fiiliskierrokseen, jossa käytiin läpi osallistujien tunnelmat ja ajatukset päivästä. Lisäksi MONNI-hankkeen työntekijä kertoi, mitä kuuli nuorilta päivän aikana ja muistutti mihin päivän aikana tuotettu tieto viedään eteenpäin. Lopuksi kerättiin foorumista anonyymi palaute verkkolomakkeen avulla. Nuoret saivat päivään osallistumisesta kiitokseksi pienet muistamiset.

Nuorten foorumin työskentelyä oli ohjaamassa Pesäpuu ry:n kokemusasiantuntija sekä työntekijä. Lisäksi mukana oli Riihimäen kokemusasiantuntijaryhmän vetäjä tukemassa nuorten osallistumista foorumiin. Suunnitteluun osallistui hankkeiden työntekijöiden lisäksi ryhmä kokemusasiantuntijoita. Näin voitiin varmistua siitä, että foorumi oli nuorten näköinen ja siinä keskityttiin oikeisiin asioihin.

Työskentelyä dokumentoitiin kirjallisesti MONNI-hankkeen työntekijän toimesta. Kirjaaminen tapahtui avoimesti, jolloin jokaisella oli mahdollisuus tarkistaa päivän aikana kirjauksia ja muokata niitä. Lisäksi kirjaamista tehtiin yhdessä esimerkiksi ajatuskarttoja ja post it -lappuja hyödyntäen.

Lastensuojelun kehittämistoimintaan osallistuminen

Foorumin ensimmäinen työskentelyosuus lähti liikkeelle siitä, että nuoret kirjasivat yhteisiin ajatuskarttoihin kokemuksiaan ja näkemyksiään siitä, milloin tai missä he ovat saaneet osallistua lastensuojelun kehittämiseen, millainen kehittämis- ja vaikuttamistoiminta olisi heidän mielestään kivaa, ja mitä he haluaisivat muuttaa lastensuojelussa. Tämän jälkeen kävimme yhteistä keskustelua näihin kysymyksiin liittyen.

Nuoret kertoivat, että he olivat osallistuneet lastensuojelun kehittämiseen erilaisen järjestötoiminnan kautta, oman kunnan kehittäjäryhmässä tai omassa sijaishuoltopaikassa. Lastensuojelulaitoksessa kehittämistoimintaan on voinut osallistua nuorten kokouksissa, valvonnan yhteydessä tai kirjoittamalla omia toiveitaan ja huomioitaan palautelaatikkoon. Valvontakäynteihin on koettu liittyvän myös haasteita. Valvonnasta ei ole välttämättä jälkikäteen tullut nuorten tietoon mitään, jolloin esimerkiksi vaadituista muutoksista ei ole johtanut mitään toimenpiteitä. Yksi nuori kuvasi valvonnan haasteita suhteessa kehittämiseen osallistumiseen näin:

”Valvonnan yhteydessä (on saanut osallistua kehittämiseen), mutta silloin toki usein ohjaajat suuttuvat siitä mitä sanoo. Ohjaajat myös piilottelevat näissä tilanteissa osaa toiminnasta mm. tekevät uusia sääntöjä, kun tietävät, että valvontakäynti on tulossa.”

Nuoret toivovatkin, että he saisivat sanoa oman mielipiteensä valvonnassa anonyymisti ja turvallisesti. Lisäksi yhteydenpito valvojiin myös jälkikäteen olisi tärkeää, jotta he kuulisivat ja varmistuisivat siitä, että nuoret eivät ole kärsineet valvontakäynnin jälkeen sanomisistaan. Valvontakäyntien kehittämisen lisäksi nuoret toivoivat enemmän mahdollisuuksia vaikuttaa sijaishuoltopaikan arkeen ja käytäntöihin.

Järjestöissä nuoret olivat osallistuneet esimerkiksi kehittäjäryhmään, nuorten foorumeihin, lastensuojelua koskevien kirjojen kirjoittamiseen, puheenvuorojen

pitämiseen ja podcastien nauhoittamiseen. Järjestöjen tai kunnan kehittäjäryhmiin osallistumisesta nuoret mainitsivat sen, että niissä on joustavuutta eli voi osallistua itselle sopivalla tavalla ja itselle sopivaan aikaan. Ryhmien kautta on mahdollistunut pääsy erilaisiin tilaisuuksiin, jossa on voinut kohdata ammattilaisia, päättäjiä ja opiskelijoita. Nuoret ovat päässeet kehittämään lastensuojelua ja muita palveluita. Kehittäjäryhmissä on voinut hyödyntää omia kokemuksia, mikä on auttanut myös niiden käsittelyssä.

Tulevaisuuden kehittämis- ja vaikuttamistoiminta lastensuojelussa

Aikaisempien kehittämistoimintaan liittyvien kokemusten käsittelyn jälkeen nuoret kertoivat ideoistaan ja ajatuksistaan siitä, millainen lastensuojelun kehittämis- ja vaikuttamistoiminta olisi heidän näkemyksensä mukaan kivaa ja innostavaa. Nuoret toivoivat monipuolista ja monimuotoista toimintaa. Mukana voisi olla monia toimijoita, jotka liittyvät jollakin tavalla lastensuojeluun ja perheisiin. Lisäksi nuoret ideoivat, että kokemusasiantuntijoita voisi hyödyntää laajemmin tukihenkilöinä. Nuorten kanssa keskusteleminen vertaisina koettiin tärkeänä. Jatkossa nuoria voisi kiinnostaa kehittämisviikonloput. Kehittämis- ja vaikuttamistoiminta voisi olla myös tällaista:

”Rento olohuonetyyppinen. Kaikki saa olla rentoja ja omia itsejään.”

Nuoret olivat yhteisesti sitä mieltä, että kehittämis- ja vaikuttamistoiminta on kiinnostavaa ja joku kommentoikin, että melkein kaikenlainen toiminta olisi kivaa tähän liittyen. Lastensuojelun kehittämiseen osallistuminen tulevaisuudessa työntekijänä nousi esiin toiveena. Erityisesti vaikuttamisen osalta nuoret toivoivat voivansa puhua suoraan päättäjille ilman välikäsiä. Myös kirjeiden kirjoittaminen voisi olla yksi vaihtoehto tähän. Osalla oli kokemusta tällaisesta vaikuttamistoiminnasta ja sitä oli pidetty merkityksellisenä. Lisäksi opiskelijoille puhumista pidettiin kivana ja vaikuttavana. Vaikuttamistoimintaan

osallistumista voisi nuorten mukaan helpottaa se, jos voi pitää puheenvuoroja sen pohjalta, mitä on kehittäjäryhmässä yhteisesti puhuttu.

Nuoret nostivat esiin, että lastensuojelulaitoksissa voisi olla enemmän mahdollisuuksia osallistua kehittämiseen. Erilaisiin ryhmiin osallistuminen ei sovi kaikille, joten mahdollisuus osallistua toisella tavalla olisi toivottua. Laitoksessa voisi olla tai käydä joku puolueeton työntekijä, kuten järjestön työntekijä, lastensuojelun valvoja tai kehittäjä, jolle voisi käydä juttelemassa. Näissä keskusteluissa olisi nuorten mukaan tärkeää anonyymisyys ja turvallisuus: kehittämiskohteista kertominen ei saisi tuottaa lapsille ja nuorille seuraamuksia. Nuorten voi olla vaikea osoittaa esim. omalle sosiaalityöntekijälle, että saadut rangaistukset johtuvat epäkohdista kertomisesta.

Koska nuoret pitivät tärkeänä sitä, että saa mahdollisuuden osallistua lastensuojelun kehittämiseen, he nostivat esiin toiminnan mainostamisen. Nuorten mielestä toimintaa ja erilaisia osallistumisen mahdollisuuksia tulisi mainostaa kaikille nuorille. Tietoisuutta toiminnasta tulisi olla enemmän, joten tietoa pitäisi saada enemmän liikkeelle. Mainostamista voisi nuorten mukaan tehdä sosiaalisessa mediassa ja sijaishuoltopaikoissa. Kehittäjäryhmät voisivat käydä lastensuojelulaitoksissa puhumassa toiminnasta. Lisäksi sosiaalityöntekijät voisivat kertoa toiminnasta omille asiakkailleen. Mainostamisen ohella nuoret korostivat sitä, että osallistumisen kynnyksiä madallettaisiin kaikin keinoin.

Millaisia asioita lastensuojelussa tulisi muuttaa?

Nuoret kertoivat erilaisia asioita, joita lastensuojelussa tulisi heidän mielestään muuttaa. Erityisesti nuoria puhututti foorumissa sijaishuollon valvonta, ammattilaisten suhtautuminen nuoriin, lastensuojelulaitosten rajoitustoimenpiteet sekä työntekijöiden ammatillisuus.

Valvonnan osalta nuoret toivoivat, että sitä toteutettaisiin enemmän ja systemaattisemmin. Palautelaatikoita ei pidetty riittävinä, vaan nuoret toivoivat, että ulkopuolisen tahon edustaja tulisi sijaishuoltopaikkaan kysymään nuorilta

heidän kokemuksistaan. Ulkopuoliselle henkilölle olisi helpompi kertoa, mitkä asiat kaipaavat kehittämistä.

”Että joku tulisi kysymään miten menee. Ei tarvitsisi täyttää jotain lippulappuja vain.”

Valvontaan liittyen nuoret nostivat esiin, että lapsilla ja nuorilla tulee olla tieto omista oikeuksistaan. Aikuisten tulisi nuorten mukaan huolehtia siitä, että lapsille kerrotaan oikeuksista ja oikeusturvakeinoista riittävästi ja ymmärrettävästi, ja että tietoa oikeuksista on saatavilla helposti. Tärkeitä tietoja ovat mm. sosiaalityöntekijän tapaamiseen ja yhteydenpitoon liittyvät tiedot. Lisäksi nuoret toivoivat enemmän tietoa lain soveltamisesta, sillä eri nuorten kohdalla oli sovellettu lakia eri tavoin ja se oli herättänyt hämmennystä.

Jos oikeuksiin liittyen kohtaa epäkohtia, niistä tulisi nuorten mukaan pystyä ilmoittamaan matalalla kynnyksellä. Keskustelussa nousi esiin myös pohdinta siitä, miten yhteydenpidon rajoittamisen aikana voi olla yhteydessä omaan sosiaalityöntekijään tai valvovaan viranomaiseen. Nuoret huomauttivat myös, etteivät lapset välttämättä tunnista huonoa kohtelua, joten valvontaa tulisi sen takia toteuttaa tarkasti ja säännöllisesti. Valvonnan osalta korostui myös kahdenkeskisten tapaamisten ja yllätystarkastusten merkitys nuorten puheissa. Lisäksi nuoret toivoivat väärinkäytöksistä riittäviä seuraamuksia.

Rajoitustoimenpiteet herättivät valvonnan lisäksi paljon keskustelua. Niihin liittyen nuoret olivat kohdanneet epäkohtia omissa sijaishuoltopaikoissaan. Esimerkiksi asianmukaisia rajoituspäätöksiä ei ollut tehty, vaan oli käytetty mm. automaattisia rangaistuksia kaikille nuorille. Lisäksi nuoret olivat kohdanneet ennakoivia kiinnipitoja ja rajoitustoimenpiteiden ketjuttamista ilman päätösten tarkastelua. Päätöksiä ei myöskään ollut perusteltu kaikissa tilanteissa.

Nuoret keskustelivat siitä, että pienistä asioista seuraa liian isoja reaktioita eikä nuorten kanssa käydä välttämättä keskustelua tilanteista, vaan päädytään suoraan rajoittamistoimenpiteisiin. Nuorten mukaan moni tilanne olisi voinut ratketa pelkällä keskustelulla. Nuoret toivoivat muutenkin avoimempaa keskustelua säännöistä ja käytännöistä. He haluaisivat osallistua enemmän yhteisten sääntöjen rakentamiseen.

Kolmas paljon puhututtanut aihe oli **ammattilaisten suhtautuminen nuoriin**. Luottamuksen lisäksi nuoret peräänkuuluttivat kuuntelua, kiinnostusta, keskustelua ja tuntemista. Itseen kohdistuvat oletukset tuntuvat nuorista ikäviltä. Nuoret nostivat esiin myös lastensuojeluun liittyvän leiman. He olivat kohdanneet lokerointia, leimaamista ja säälimistä. Nuoret toivoivat, että heitä kuunneltaisiin enemmän ja heidän mielipiteellensä annettaisiin painoarvoa sen sijaan, että aikuisten sanomaan uskotaan enemmän. Nuoret toivoivat, että automaattisen epäilyn sijaan heihin luotettaisiin lähtökohtaisesti.

”Ihminen alkaa helposti toteuttaa sitä mitä hänestä odotetaan. Jos odotetaan kapinointia, saadaan usein kapinointia. Lasten käytös on usein kiinni aikuisten asenteista.”

Nuorten mukaan lastensuojelussa tulisi muuttaa sitä, että siellä työskentelisi vain työntekijöitä, joille työ sopii ja on luontevaa. Työntekijöiden toivottiin olevan pysyviä, osaavia, joustavia, reiluja, mukavia, kunnioittavia ja kärsivällisiä. Nuorten mukaan hyvät työntekijät kohtelevat lastensuojelussa asuvia nuoria kuten muitakin ihmisiä ja pystyvät kestäämään kritiikkiä sekä avointa keskustelua. Työntekijöiltä toivottiin lisäksi virheiden myöntämistä ja niistä oppimista. Lastensuojelulaitosten ohjaajille nuoret toivoivat enemmän koulutusta ja tietoa nuorten oikeuksista sekä nepsy- ja päihdeasioista. Moni nuori oli kohdannut vallan väärinkäyttöä ja provosointia, joiden toivottiin poistuvan lastensuojelusta.

Edellä olevien muutostarpeiden lisäksi nuoret toivoisivat, että lastensuojelussa olisi enemmän esillä kokemustieto ja lastensuojeluun panostettaisiin enemmän taloudellisesti. Nuoret pohtivat, että läheissijoituksiin ja ylipäättään perhehoitoon voisi panostaa enemmän. He toivoivat myös enemmän kahdenkeskisiä tapaamisia oman sosiaalityöntekijän kanssa, vapautta harrastamiseen sekä enemmän huomiota terveydenhoitoon. Terveyden osalta nuoret nostivat esiin lääkehoidon osalta kohdatut puutteet lastensuojelussa sekä tarpeen kiinnittää enemmän huomiota mielenterveyteen. Nuoret toivoivat, että esim. terapiakuluista olisi mahdollisuus saada paremmin korvauksia.

Nuorten näkemysten kuuleminen lastensuojelussa ja sen kehittämisessä

Iltapäivällä nuoret syventyivät pohtimaan sitä, miksi on tärkeää, että nuorten näkemyksiä kuullaan lastensuojelussa ja sen kehittämisessä, miksi itse haluaa osallistua kehittämiseen, ja miten saisi muita nuoria innostumaan tulemaan mukaan kokemusasiantuntijatoimintaan.

Työskentelyn apuvälineenä käytimme miksi-kysymysten sarjaa. Alkuun jokainen kirjasi yksittäisille post-it-lapuille vastauksia edellä kuvattuihin kysymyksiin. Sen jälkeen käsittelimme vastauksen kerrallaan ja koitimme selvittää kysymyksen taustalla olevia juurisyitä. Tehtävä oli paikoitellen haastava, mutta löysimme sen avulla useita merkityksiä nuorten osallisuuteen ja kokemusasiantuntijuuteen liittyen.

Miksi-kysymyksen esittäminen on hyödyllistä, jotta voidaan lisätä ymmärrystä siitä, miksi toimitaan tietyllä tavalla tai mihin kannattaisi kiinnittää enemmän huomiota. Taustasyiden ymmärtäminen lisää työn merkityksellisyyden kokemusta, kun voi nähdä oman työn vaikutuksia eri tavalla. Pysähtyminen juurisyihin voi laajentaa omaa ymmärrystä ja tuoda uusia näkökulmia, sillä usein saatetaan tottua tekemään asiat tietyllä tavalla ja voi olla vaikeaa huomata tai korjata omaa tekemistä. Miksi-kysymysten sarjat auttoivat nostamaan esiin tärkeitä ja kaikkein oleellisimpia asioita, jotka on hyvä välillä palauttaa mieleen. Nuorten vastauksissa on paljon sellaista viisautta, jonka äärelle on hyvä ammattilaisina pysähtyä. Tässä esimerkki kysymysketjusta, jossa on ideana kysyä yhteensä viisi miksi-kysymystä.

Miksi on tärkeää, että nuorten näkemykset kuuluvat lastensuojelussa ja sen kehittämisessä?

➔ Koska lastensuojelun tulisi olla lasten puolella.

Miksi on tärkeää, että lastensuojelu on lasten puolella?

➔ Että niitä lapsia voidaan suojella oikealla tavalla.

Miksi on tärkeää suojella lapsia oikealla tavalla?

➔ Jotta jokaiselle voidaan taata oikeanlainen kasvatus ja apu.

Miksi on tärkeää, että jokaiselle voidaan taata oikeanlainen kasvatus ja apu?

➔ Jotta lapsista voi kasvaa hyvinvoivia aikuisia ja he saisivat olla omanlaisiaan.

Miksi on tärkeää, että jokainen voi olla oma itsensä?

➔ Omana itsenään voi voida hyvin ja olla vapaa. Jokainen meistä voi olla oman elämänsä kokemusasiantuntija.

Yksi juurisyy nuorten näkemysten kuulemisen merkityksestä on siis se, että jokainen pystyisi voimaan hyvin ja olemaan vapaa sekä olemaan oman elämänsä asiantuntija. Tämän lisäksi nuoret tunnistivat, että **nuorten näkemysten kuuleminen lastensuojelussa ja sen kehittämisessä on tärkeää**, jotta lastensuojelu olisi nuorten näköistä, nuoret tuntisivat olonsa tärkeiksi ja lastensuojelu toimisi parhaalla tavalla. Nuoret totesivat, että lastensuojelun tulisi olla juuri nuorten juttu, koska he ovat asiakkaita ja lastensuojelun tulisi olla heidän puolellaan. Esiin nousikin kysymys siitä, *”miten lapsia voidaan suojella, jos ei tiedetä, mikä antaa lapsille suojaa?”*

Nuoret pitivät tärkeänä sitä, että he tulevat kuulluiksi, heidän kysymyksiinsä vastataan ja heidän näkemyksensä otetaan huomioon. *”Se on kaikkien perusoikeus.”* Nuorilla on ollut kokemuksia siitä, että ympärillä olevat aikuiset ovat olleet enemmän äänessä ja heidän näkemyksensä ovat tulleet enemmän huomioiduiksi. Toisen puolesta tietäminen on tuntunut pahalta. Sen sijaan nuoret toivovat, että kuulluksi tuleminen olisi tasavertaisempaa ja että jokaisen kokemus otettaisiin tosissaan. Nuoret muistuttivat, että he tietävät itse parhaiten kokemuksensa. Ilman nuorten näkökulman kuulemista ei oikeasti tiedetä, miten nuorilla menee, eikä voida reagoida nuorten tarpeisiin ja toiveisiin. Kuulemiseen liittyy myös se, että päätökset perustellaan hyvin ja voi tunnistaa itse, että omat näkökulmat ovat otettu huomioon.

Nuorten näkemysten kuuleminen mahdollistaa nuorten mukaan sen, että heidät nähdään yksilöinä ja kohdataan yksilöllisten tarpeiden mukaan: *”jokaiseen nuoreen toimii eri asiat”*. Kohdatuksi tuleminen vahvistaa nuorten kokemuksen mukaan itsetuntoa ja kokemusta siitä, että on tärkeä. Kun tulee kohdatuksi ja kokee itsensä tärkeäksi, voi *”sitä olotilaa myös antaa eteenpäin”*. Nuoret nostivat esiin myös sen, että yksilöllisiä, aitoja kokemuksia kuulemalla voidaan kehittää tulevaisuudessa oikeita asioita. Muiden kokemuksista voidaan oppia ja

sen pohjalta kehittää palveluita vastaamaan paremmin tarvetta. Tämä johtaa nuorten näkökulmasta siihen, että palveluista on oikeasti hyötyä.

Tästä jatkoimmekin keskustelemaan siitä, miksi päätöksentekijöiden olisi tärkeää varmistaa, että nuorten ääni kuuluu lastensuojelussa ja sen kehittämisessä. Nuoret korostivat, että näin toimimalla voidaan vahvistaa lastensuojelun laatua, vaikuttavuutta ja eettisyyttä. Näistä huolehtiminen on merkityksellistä, jotta jokainen lapsi saa ansaitsemansa suojelun ja lasten oikeudet toteutuvat: *”jotta me oikeasti puhutaan lastensuojelusta”*. Nuorten kuuleminen ja osallisuus kehittämisessä vaikuttaa siihen, että päästäisiin yhdessä parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen. Päätöksentekijät voisivat varmistua päätösten toimivuudesta ja käytännöllisyydestä huomioimalla nuorten kokemukset ja näkemykset. Lisäksi voitaisiin tehdä palveluista tämän avulla läpinäkyvämpiä ja tasalaatuisempia. Nuoria kuulemalla toteutetaan kehittämistä asiakkaiden vuoksi, eikä vain organisaation toiminnan takia.

Nuorten mukaan heidän kokemustensa huomioiminen lastensuojelun kehittämisessä varmistaa sen, etteivät rahat mene hukkaan, ja resurssit kohdentuvat oikeisiin asioihin, kuten nuorten kohtaamiseen. Tällöin resursseja riittää muihinkin asioihin eikä tehdä turhaa työtä. Resursseja säästää se, että tehdään toimivia päätöksiä ja vältetään taaksepäin menemistä. Toisaalta resurssien oikeanlainen kohdentaminen on nuorten mukaan investointi tulevaisuuteen: *”joku voi vaatia nyt enemmän rahaa, mutta tulevaisuudessa on enemmän veronmaksajia”*.

Juttelimme yhdessä myös siitä, **miksi nuoret itse haluavat osallistua lastensuojelun kehittämiseen**. Nuoret kirjoittivat ja kertoivat tällaisia merkityksiä ja syitä kehittämiseen osallistumiselle:

”Lapsilla ja perheillä olisi tulevaisuudessa parempi olla. Sitten tarvitaan vähemmän lastensuojelun tukitoimia ja voidaan suunnata resursseja ennaltaehkäiseviin palveluihin, jotka hyödyttää isoa joukkoa.”

”Haluan pystyä vaikuttamaan, ettei asiat olisi nuorilla huonosti. Jos kukaan ei halua vaikuttaa, niin mikään ei muutu.”

”Haluan, ettei kukaan muu lapsi joudu kokemaan samaa.”

"Haluan, että jokainen lapsi ja nuori tietää oikeutensa."

"Koska lastensuojelun tukitoimet voivat pelastaa lapsen, nuoren tai perheen."

"Yksilötasoa laajempi vaikuttaminen."

"Haluan, että minulle tapahtuneista on jotain hyötyä."

"Jotta ei tarvitsisi enää kuunnella surkeita tarinoita lastensuojelusta."

Lopuksi puhuimme vielä siitä, miten voisi saada muita nuoria mukaan kehittämään lastensuojelua. Nuoret nostivat esiin sen, että kaikille nuorille kerrotaisiin osallistumismahdollisuuksista. Tämä edellyttää nuorten mukaan sitä, etteivät työntekijät päättää kenelle asiasta kerrotaan, vaan jokaiselle nuorelle tarjotaan tietoa, jolloin nuoret itse voivat tehdä valinnan, haluavatko he lähteä mukaan esim. ryhmätoimintaan tai yksittäiseen kehittämistilaisuuteen. Työntekijöillä tulisi nuorten mukaan olla riittävästi tietoa tapahtumista, jotta he osaavat kuvata niitä nuorille.

Työntekijöiden lisäksi myös muut nuoret voivat houkutella ja kannustaa mukaan kehittämistoimintaan. Nuoret kertoivat, että osallistumista voi helpottaa tieto siitä, että voi saada myös vertaistukea osallistumisesta, kehittäminen voi antaa itsellekin paljon, tapahtumissa on usein tarjolla ruokaa, ja että sieltä voi saada kavereita ja kivoja kokemuksia. Kehittämistoiminnan lisäksi nuoret toivovat, että tulevaisuudessa lapsilla ja nuorilla olisi enemmän mahdollisuuksia osallistua vertaistoimintaan, sillä siinä tunnistettiin olevan monenlaisia hyötyjä kehittämistoiminnan lisäksi.